

Leidingdeel Kernwoorden - Schets 2

Hoop

A) Doel

1. *Betekenis benoemen*

Hoop doet leven, zegt een spreekwoord. Dat geldt zeker van de Bijbelse hoop. Deze richt zich op de beloften van God en is een sterke verwachting dat er zal gebeuren wat de Heere heeft beloofd.

2. *Actualiteit aangeven*

Hoop heeft een mens nodig om te leven. Zo is de Bijbelse hoop, het verwachten van de beloften van de Heere, nodig om eeuwig te leven. Het gaat erom dat jongeren zicht hebben of krijgen op deze zekerheid, en leren dat ze elke dag vanuit deze hoop mogen leven.

3. *Christus centraal stellen*

Christus is onze Hoop, zegt een Bijbeltekst. Alleen in en door Hem kunnen de beloften van God 'ja en amen' worden. Hij is de grond van de hoop.

B) Achtergrondinformatie

In de Bijbel is hoop vooral betrokken op de wereld die komt. 'Zonder God' zijn is Bijbels gezien ook 'zonder hoop' zijn (Ef. 2:12). Hoop vindt zijn anker, vastheid, in Gods beloften.

In het Oude Testament wordt duidelijk dat de mens wordt gezien als iemand die hoe dan ook hoopt. Als hij zich niet richt op de beloften van de Heere, dan verwacht hij het van zichzelf of van afgoden. Waar God en Zijn belofte niet de grond van de hoop vormen, is 'hopen' in het Oude Testament altijd negatief gekleurd. Hopen is hopen op God; daarbuiten is er geen hoop. De diepste grond van alle hoop in het Oude Testament is dat de Heere ondanks de ontrouw van Israël trouw blijft aan Zijn verbond.

In het Nieuwe Testament overheerst het zelfstandig naamwoord 'hoop', terwijl in het Oude Testament het werkwoord 'hopen' veel vaker voorkomt. Dit hangt zeker samen met het werk van Christus, Die zelfs onze Hoop genoemd wordt. Petrus spreekt in 1 Petr. 1 over een 'levende hoop'. De hoop ligt verankerd in Jezus Christus en wordt met Hem in de hemel bewaard als een onvergankelijke erfenis, die klaar ligt om in de laatste tijd geopenbaard te worden.

De gemeente leeft uit de hoop door Christus als Heere over haar leven te erkennen. Geloof blijft in de aanvechting – zelfs tegen hoop op hoop – uitzien naar Gods gerechtigheid. Om Christus' wil kan er sprake zijn van een roemen in de hoop op de heerlijkheid van God, die zelfs stand houdt in de verdrukkingen. Verdrukkingen versterken de hoop juist, omdat zij naar Christus toe drijven.

Hoop op God en Zijn belofte droogt op, waar het leven uit zichzelf allerlei hoopvolle perspectieven lijkt te bieden. Hoop in Bijbelse zin is als een springveer: ze ontwikkelt haar kracht pas echt waar de omstandigheden druk op haar uitoefenen. De druk brengt een christen immers bij Gods beloften, dat is: bij Christus.

Psalm 130 is één van de boetsalmen. De dichter ziet zijn eigen ongerechtigheid, maar weet ook van de vergeving die bij God te vinden is. Dat geeft hem uiteindelijk hoop en verwachting.

Vers 1 *Een lied Hammaälôth*. De Psalmen 124 – 134 zijn de liederen Hammaälôth. Dat woord betekent: 'trede' of ook wel 'opgang'. Sommigen zeggen dat het wijst op de 15 treden van de trap die naar het voorhof der mannen in de tempel leidde. Anderen denken dat deze liederen gezongen zijn als de pelgrims opgingen naar Jeruzalem om daar de feesten te vieren. Daarom wordt Hammaälôth ook wel vertaald met 'bedevaart'.

Vers 5 Hoop en verwachting worden hier naast elkaar gebruikt. Ze hebben dezelfde betekenis. Met een sterk verlangen hoopt de dichter op God.

Vers 6 Zijn verlangen kan vergeleken worden met het verlangen van een wachter naar de morgen. Hij ziet er naar uit, en hij weet zeker dat de morgen komen zal. Zo heeft hoop ook zekerheid in zich.

Vers 7 *...goedertierenheid...* Als we de Hebreeuwse woorden naast elkaar zetten, dan zien we dat Gods goedertierenheid iets anders is dan Gods goedheid. De goedheid van God is algemeen, over alle mensen. Maar Gods goedertierenheid is persoonlijk en ligt vast in Zijn verkiezing van mensen.

Romeinen 8:18-25

Wat heel deze perikoop overheerst is de zekerheid. Omdat we met Christus lijden (vers 17), zullen we ook met Hem verheerlijkt worden. Daarom is de conclusie in v.18 dan ook dat het lijden van deze tegenwoordige tijd geen overwicht heeft, en daarom niet teveel aandacht mag hebben.

De mens is aan de ijdelheid, de zinloosheid, leegheid, onderworpen door de zonde, en met hem de hele schepping. Maar ook geldt dat de uiteindelijke verlossing van de mens de verlossing van de schepping teweeg zal brengen. De hele schepping zucht, de mens zucht, maar ook de Geest zucht. Het is juist de Geest Die bewust maakt, de hoop wekt, de verwachting verheft. Er is immers meer. De christelijke hoop is niet slechts een wens, maar een hoop die gegrond is. De gave van de Geest is als zodanig die grond en ze getuigt ervan in zoverre ze van God getuigt. Daarom kan gezegd worden dat we 'in hope' zalig worden. Hoop is altijd iets wat nog niet gezien wordt, anders hoef je er immers niet op te hopen? Hoop wekt vervolgens ook lijdzaamheid, geduld. Je weet dat het komt, je verwacht het, en kunt daarom lijdzaam, geduldig zijn.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Ps. 42-43; 73; Klaagl. 3; 1 Kor. 13; 15; 2 Korinthe 4:18; 1 Timotheüs 1:1; Titus 1:2; Hebreeën 6:19; 1 Petrus 1:3; Openb. 21; 22
- **Geloofsbelijdenis:** HC, zondag 19, 21; vraag 129; NGB, art. 37; D.L. V
- **Literatuur:**
 - Dr. A. Noordegraaf (red.), Woordenboek voor bijbellezers
 - Zacharias Ursinus, Stervenskunst
 - J.C. Ryle, Verwacht u Hem?
 - Kievit, Leven van de hoop
 - Prof. dr. W. van 't Spijker (red.), Eschatologie, Handboek over de christelijke toekomstverwachting
 - John Bunyan, De christenreis naar de eeuwigheid

C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
<p>Alternatieve startopdracht Waar denk je aan bij het woord ‘hoop’? Maak met elkaar een woordspin. Kijk aan het eind van de avond nog eens terug op de antwoorden die gegeven zijn. Zou je nu andere dingen invullen? Eventueel maak je nu nog een woordspin.</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Alternatieve startopdracht Begin met de spreekwoorden (opdracht uit schets) die over hoop gaan. Lees steeds een spreekwoord voor, en laat de jongeren kiezen voor ‘eens’ of ‘oneens’ (werk met gekleurde kaarten, of laat iedereen naar een kant van de zaal lopen). Ga in gesprek over de meningen; in de grote groep of in tweetallen (zorg voor twee verschillende meningen).</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>
<p>Bijbel <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i> Psalm 130 1. Wat belijdt de dichter in vers 5? 2. Welke vergelijking wordt in vers 6 gemaakt?</p> <p>Romeinen 8:18-25 3. Wat zegt Paulus over ‘hoop’ en ‘zien’ in vers 24? 4. Wat betekent ‘lijdzaamheid’ in vers 25?</p>	<p>Bijbel <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i> Psalm 130 1. Geef vers 3-5 eens in eigen woorden weer. 2. Hoe kan je ziel op de Heere wachten?</p> <p>Romeinen 8:18-25 3. Wat wordt over ‘hoop’ gezegd in vers 21? 4. Wat hoopt, verwacht Paulus in vers 25?</p>
<p>Keuzevragen Startopdracht Vragen 3, 4, 5, 6 Stelling 1, 2, 3, Casus Opdracht spreekwoorden</p>	<p>Keuzevragen Startopdracht Vragen 1, 2, 4, 5, 7 Stellingen 3, 4 Casus Studieopdracht</p>
<p>Overige verwerking In ‘De Christenreis’ staan de pelgrims Christen en Hoop op enig moment op de Liefelijke Bergen. Daarvandaan zouden ze de contouren van de hemelstad kunnen zien. Ze zetten de verrekijker aan hun ogen, maar veel zien ze niet.</p>	<p>Overige verwerking Lees en bespreek met elkaar de volgende uitspraak van Ryle: “Een algemene hoop en een algemeen vertrouwen zijn wel goed tijdens het leven, als de zon schijnt en als we lichamelijk sterk zijn,</p>

Lees in groepjes dit hoofdstuk uit De Christenreis. Beantwoord de vragen:

- Waar zou die 'bijziendheid' aan kunnen liggen?
- Wat is de voorwaarde om helder zicht op de stad Sion te hebben?

Kritisch lezen

www.lcj.nl/verwerkingplus16

www.hhjo.nl/verwerkingplus16

maar als het op sterven aankomt, zult u willen zeggen:

Ik weet en ik ben ervan overtuigd! Geloof me, de Jordaan van de dood is een koude stroom en we moeten er helemaal alleen doorheen. Aardse vrienden kunnen ons niet helpen. De laatste vijand, de koning der verschrikking, is een sterke tegenstander. Als onze ziel dit aardse leven verlaat, is er geen ander hartversterkend middel dan de sterke wijn van de zekerheid" [J.C. Ryle in: Hebt u zekerheid?].

Kritisch lezen

www.lcj.nl/verwerkingplus16

www.hhjo.nl/verwerkingplus16

D) Antwoorden en suggesties

Stellingen

- Hoop is verwachting. Een gelovige heeft verwachting, vanwege de beloften van God. Hij hoopt, verwacht, dat God doet wat Hij beloofd heeft. Zo is de Heere immers!
- Hoop is in de Bijbel niet een 'misschientje', maar iets wat vast en zeker is. Hoop is dus zekerheid.
- De Bijbel laat duidelijk zien dat echte hoop verbonden is aan de beloften van God. Zonder deze God is alles waarop je hoopt, je vertrouwen stelt, eigenlijk niets, waardeloos. Daarom: buiten God is er geen (echte) hoop! Ondanks alles wat de wereld voorstelt!

Vragen

1. a. Geloof is de grond van de hoop. Door het geloof weet je vast en zeker dat de beloften van de Heere waar zijn en ook voor jou waar zijn. De hoop vertrouwt er vervolgens op, ziet ernaar uit, dat God Zijn eigen beloften (voor de toekomst) waarmaakt.
b. Geloof maakt werkzaam, je gaat de wet van de Heere houden uit dankbaarheid. De samenvatting van Gods wet is de liefde. Geloof kan dus niet zonder liefde bestaan.
c. Deze versterken elkaar. Door de liefde tot God ga je des te sterker hopen, uitzien naar Zijn toekomst. En door die hoop krijg je de Heere meer en meer lief.
2. Een 'evangelie' dat alleen een opstanding voor dit leven kent en geen perspectief biedt, wanneer het sterven realiteit wordt, maakt van de gelovigen de ellendigste, beklagenswaardigste, van alle mensen. Onze hoop moet dus verder gaan dan alleen dit leven. Bijbelse hoop is hoop op de opgestane Christus. Door Hem wacht ieder die in Hem gelooft, het eeuwige leven.

3. 1 Korinthe 15 laat zien dat er zonder de opstanding van de Heere Jezus geen hoop en verwachting zou zijn. Onze hoop is geheel en al op Hem gevestigd. Daarom verwacht de hoop ook met een groot verlangen de wederkomst.

Studieopdracht

De kanttekeningen zeggen over deze hoop: Dat is, een hoop des eeuwigen levens of ene levendmakende hoop, een hoop die in ons wakker en vast is en alle zwarigheden overwint, waaronder ook het geloof, waaruit deze hoop ontstaat, wordt begrepen.

Deze verzen zijn een lofprijzing: "Geloofd zij de God en Vader...". Geloofd betekent 'gezegend', 'geprezen'. Deze God heeft ons wederom geboren doen worden. Tot een levende hoop, een levendmakende hoop. En hoe? Door de opstanding van Christus. Met het doel dat we de erfenis zouden ontvangen, waarover vers 4 en 5 spreken.

Vragen

4. a. –
- b. We zien vol verlangen uit naar de dag dat de gelovigen de eeuwige, heerlijke zaligheid ontvangen en iedereen zal weten dat de Heere God is.
- c. Guido de Brès voltooide in 1561 zijn geloofsbelijdenis. Deze was bedoeld om Filips II duidelijk te maken dat de calvinisten geen kettters waren, maar een hervorming in de Bijbelse zin op het oog hadden. In de nacht van 1 op 2 november 1561 wierp De Brès zijn belijdenis over de muur van het kasteel in Doornik waar landvoogdes Margaretha van Parma verbleef. Zo wilde hij zijn belijdenis onder de aandacht van de overheid brengen. Na de Beeldenstorm werd De Brès als één van de leiders van de opstandige calvinisten gevangen gezet. Hij moest zich voor de Inquisitie verantwoorden en werd veroordeeld tot de doodstraf door ophanging. De executie vond plaats op 31 mei 1567. Hij stierf na een getuigenis en onder grote belangstelling. Twaalf dagen voor zijn dood schreef hij nog een indrukwekkende brief aan zijn moeder, waarin zijn geloofsvertrouwen doorklinkt. De omstandigheden dwongen Guido de Brès als het ware tot het maken van een keuze. Tegelijk zijn het deze omstandigheden die hem zo doen verlangen naar de dag van Christus' wederkomst.
- d. –
- e. –
- f. De Heere heeft ons Zijn beloften gegeven. Denk aan de doop, en aan al die beloftewoorden in de Bijbel. Je mag pleiten op die beloften, de Heere smeken of Hij het ook in jouw leven waar wil maken. Hij verzekert je dat ieder die zo tot Hem komt, bij Hem gehoor zal vinden!
- Probeer door te spreken over de beloften van de doop. Lees eventueel een deel van het doopformulier hierbij.*

5. a. De vrouw was ernstig ziek geweest, 'na lang lijden'. Toch verwachtte ze haar Heere, ze 'verbeidde' Hem. Door die verwachting mocht ze in de Heere ontslapen, rusten in Hem, in de hoop op het eeuwige leven. Als een christen sterft, is de dood alleen maar een doorgang tot het eeuwige leven.
 - b. –
 - c. Iemand die in de Heere Jezus gelooft, zal ook in Hem ontslapen. Als je de Heere Jezus niet kent, zul je de dood sterven, letterlijk maar ook de dood van de hel.
 - d. Hiervoor is het geloof in de Heere Jezus nodig. Dat is onmisbaar, want zonder Hem wacht ons niet het leven, maar de eeuwige dood!

Casus

Als de Heere Jezus geen God zou zijn, zou Hij de Redder en Verlosser niet kunnen zijn. Dan viel er niets te hopen, omdat Hij dan de zaligheid niet verworven zou hebben. Dan zou er geen vergeving van zonden mogelijk zijn. Als Jezus geen God is, valt er niets te geloven of te hopen!

Vragen

6. a. Hoop is gegrond op het werk van Christus, heeft zekerheid en is op de toekomst gericht.
 - b. Anders hebben we geen juist beeld van de Bijbelse hoop. Geen van deze aspecten kan gemist worden, als we willen verstaan wat de hoop inhoudt.
 - c. –

Stelling

- Hoop maakt niet werkeloos. Het leven hier en nu is niet nutteloos. God heeft ons de opdracht gegeven hier op aarde te leven tot Zijn eer. Daarbij hoort ook het doen van de taak waartoe de Heere ons roept. Elke dag opnieuw, ook al zou je weten dat Jezus morgen terug komt.

Vraag

7. Niet gemakkelijk, maar ook niet onmogelijk! De Heere zal het vertrouwen in Hem niet beschamen. Als je Hem verwacht, zul je merken dat Hij je kracht geeft. De Heere geeft wat Hij eist, als we Hem erom vragen.

Opdracht

- Hoop doet leven! = als je kunt hopen op betere tijden, krijg je toch weer levenslust.
Hoop op God geeft het echte Leven.
- Zolang er leven is, is er hoop = hoe slecht het ook gaat, zolang nog niet alles verloren is, kan het altijd nog goed komen.
Bijbelse hoop krijg je niet automatisch. Wel is er tijdens dit leven altijd nog de mogelijkheid om die hoop te ontvangen.
- Hoop verloren, al verloren = als er zelfs geen enkele hoop meer is, ben je echt alles kwijt.

De Bijbelse hoop kan wel eens iets minder sterk in het leven aanwezig zijn, maar je kunt deze niet verliezen, omdat de hoop gegrond is op het geloof. Zonder deze hoop kan het wel donker zijn in het leven.

- Van hoop alleen kan men niet leven = om het vol te kunnen houden zal er af en toe ook eens iets mee moeten zitten.

Bijbelse hoop geeft alles wat nodig is, ook voor het hier en nu.

E) Extra voorbereiding

- Zorg voor groot papier/een bord voor de woordspin uit de alternatieve startopdracht.
- Neem eventueel gekleurde kaarten mee voor de alternatieve startopdracht.
- Zorg voor Bijbels met kanttekeningen of print de tekst met kanttekeningen voor de studieopdracht. Doe hetzelfde met een/meerdere verklaring(en).
- Zorg voor kopieën van het hoofdstuk uit De Christenreis en de vragen, bij de overige verwerking.
- Zorg voor kopieën van de uitspraak van Ryle, bij de overige verwerking.